ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK
# JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **U. Ch.,** zastoupené Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem, se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2009, č. j. OAM - 169/LE - BE02 - BE03 - 2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2009, č. j. 46 Az 43/2009 - 40,

takto:

**I.** Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2009, č. j. 46 Az 43/2009 - 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

**II.** Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Jiřímu Ostrýtovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

## Odůvodnění:

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“), státní příslušnice Mongolska, brojí včas podanou kasační stížností proti rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného o žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany ze dne 29. 6. 2009, č. j. OAM - 169/LE - BE02 - BE03 - 2009. Žalovaný tuto žádost

stěžovatelky zamítnul jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst.1 písm.f) zákona č 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) ve spojení s ust. § 12 písm. a), b) téhož zákona a ust. § 14a odst. 1, 2 téhož zákona. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný popsal skutkový stav a obšírně ocitoval relevantní právní úpravu. Dále uvedl, že dle jeho názoru stěžovatelka v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu, neboť za takové důvody nelze považovat opakované fyzické napadání a tvrzený pokus o zabití ze strany manžela, jakož i stěžovatelkou udávanou hrozbu fyzické likvidace ze strany manžela v případě návratu (které žalovaný označil v odůvodnění svého rozhodnutí jako „rodinné problémy s manželem“).

Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka v souladu s ust. § 32 zákona o azylu žalobu ke Krajskému soudu v Praze. V žalobě mimo jiné uvedla, že má obavu z hrozící vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, a sice z nelidského a ponižujícího zacházení ze strany manžela. V této souvislosti pak odkázala i na odbornou literaturu, dle které mohou být i nestátní aktéři posouzeni jako subjekty nelidského a ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a zákona azylu v případech, kdy je porušování lidských práv z jejich strany vědomě tolerováno úřady státu nebo pokud úřady státu nejsou schopny zajistit postiženým jednotlivcům účinnou ochranu, přičemž podle názoru stěžovatelky žalovaný tuto skutečnost nijak nezohlednil a nezdůvodnil, proč tato skutečnost podle něj není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. V návaznosti na to stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného s ohledem na nedostatečné odůvodnění zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Krajský soud v Praze (dále též jen „krajský soud“) vyšel v zamítavém rozsudku z toho, že žalobkyně neuvedla žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo o tom, že jí hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Argumenty žalobkyně dle názoru krajského soudu stojí pouze na soukromých problémech, které nelze řešit cestou azylového řízení a dle názoru krajského soudu žalovaný správně dovodil, že žalobkyni nelze mezinárodní ochranu udělit, neboť žalobkyní tvrzené důvody nelze podřadit pod důvody, které uvádí zákon o azylu v § 16 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 12 a § 14a téhož zákona. Dále krajský soud uvedl, že žalovaný se řádně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně uvedla, správně a úplně své rozhodnutí odůvodnil, přičemž se správně omezil pouze na přezkum podmínek uvedených v § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Tento rozsudek krajského soudu napadla stěžovatelka včasnou kasační stížností ze dne 20. 1. 2010, kterou doplnila prostřednictvím svého právního zástupce podáním ze dne 16. 4. 2010. Stěžovatelka nejprve tvrdila stížnostní důvody podle § 103 odst.1 písm.a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) avšak bez bližšího zdůvodnění. V doplnění kasační stížnosti podaném prostřednictvím právního zástupce pak blíže konkretizovala důvody kasační stížnosti pouze na důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vada řízení spočívající v tom, že skutková podstata,

z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech) a podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, přičemž tato vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci).

K důvodům podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatelka uvádí, že podle jejího názoru napadené rozhodnutí žalovaného neobsahuje náležitosti podle § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř."). Stěžovatelka totiž ve správním řízení uváděla, že jí po návratu do vlasti hrozí nebezpečí fyzického týrání nebo smrti ze strany manžela. Přitom dle jejího názoru nehraje roli, že jde o nebezpečí ze strany soukromé osoby za předpokladu, že stěžovatelka nemůže nebo není ochotna z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je občanem. Žalovaný však ve svém odůvodnění ani okrajově nezmínil, zda zkoumal jestli po svém návratu do vlasti má stěžovatelka možnost obrátit se na orgány státu s žádostí o ochranu či nikoliv.

K důvodům podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. stěžovatelka uvádí, že podle jejího názoru měl krajský soud v odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku uvést, které skutečnosti má za prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, minimálně měl podrobněji popsat, z jakého důvodu nepovažuje hrozbu zabití stěžovatelky manželem po návratu do vlasti za vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Místo toho podle názoru stěžovatelky krajský soud pouze konstatoval, že stěžovatelka neuvedla žádnou skutečnost svědčící o tom, že jí hrozí vážná újma ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu a že argumenty žalobkyně stojí pouze na soukromých problémech. Zároveň dle názoru stěžovatelky krajský soud v odůvodnění rozsudku pouze přejímá nedostatečné odůvodnění rozhodnutí žalovaného a omezuje se dále pouze na konstatování, že se žalovaný řádně zabýval všemi skutečnostmi, které stěžovatelka uvedla, a správně a úplně své rozhodnutí zdůvodnil. V závěru kasační stížnosti stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušil a vrátil věc zpět k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 5. 5. 2010 odkázal na obsah spisu vedeného k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a na vydané rozhodnutí. Dále uvedl, že se s kasační stížností napadeným rozsudkem krajského soudu ztotožňuje a neshledává v něm tvrzená pochybení. Námitky uvedené v kasační stížnosti považuje žalovaný za nedůvodné a dále trvá na tom, že stěžovatelka ve správním řízení neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů taxativně stanovených § 12 zákona o azylu, nebo o hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Z výpovědí stěžovatelky dle názoru žalovaného nevyplynulo, že by měla ve vlasti potíže se státními orgány nebo proč by jí státní orgány pomoc v budoucnu měly odepřít, případně proč by pro ni tato pomoc měla být nedosažitelná. Stěžovatelka tedy dle názoru žalovaného neunesla břemeno tvrzení ohledně nedostatečnosti, resp. nedostupnosti ochrany před vážnou újmou v zemi původu. Předpoklad nemožnosti využít ochrany země své státní příslušnosti tedy nebyl podle názoru žalovaného naplněn a žalovaný proto nebyl povinen k chybějícímu tvrzení provádět dokazování. Dále žalovaný uvádí, že nelze přehlížet, že stěžovatelka na území České republiky vědomě dlouhodobě nelegálně pobývala a pracovala po vypršení platnosti víza, přičemž svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany podala až poté, co byla zadržena Policií ČR a bylo jí uděleno správní vyhoštění. Podle názoru žalovaného takový postup svědčí o účelovosti žádosti o udělení

mezinárodní ochrany, která byla dle jeho názoru podána spíše za účelem řešení pobytových potíží než z důvodu intenzivně pociťovaných obav. Dle názoru žalovaného je také kasační stížnost nepřijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Žalovaný tedy navrhuje odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

Krajský soud po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozsudku postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 s. ř. s. a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), byla podána osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Kasační stížnost ve věcech azylu podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí být odmítnuta v případech, kdy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

V posuzovaném případě je dle názoru Nejvyššího správního soudu přijatelnost kasační stížnosti dána tím, že v rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, a to konkrétně z obou důvodů uvedených pod body a) a b).

Nejprve k relevantní právní úpravě: podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu *se žádost o mezinárodní ochranu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.* Podle § 12 odst. 1 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.* Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.* Podle § 14a odst. 2 citovaného zákona *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.* Zákon o azylu tedy v tomto směru rozlišuje dva relativně nezávislé instituty mezinárodní ochrany, a to na jedné straně azyl, jakožto vyšší formu mezinárodní ochrany, a na straně druhé doplňkovou ochranu, jakožto formu nižší (doplňkovou).

Jako hlavní důvod své žádosti uváděla stěžovatelka v průběhu správního řízení obavy z manžela, který ji fyzicky týral. Na základě této žádosti byl se stěžovatelkou žalovaným opakovaně proveden pohovor k důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve dnech 16. 6. 2009 a 29. 6. 2009. V těchto pohovorech stěžovatelka mimo jiné uváděla, že problémy s manželem měla již od počátku manželství, manžel byl žárlivý a hodně pil, postupně ji začal také fyzicky napadat. Na jaře 2005 byla manželem zbita tak, až ztratila vědomí, a byla manželem ponechána bez pomoci až do rána druhého dne, kdy byla nalezena svou matkou. V nemocnici, kam ji matka dovedla byla hospitalizována dva měsíce a prodělala operaci zlomenin lebky. K manželovi se poté vrátila zejména kvůli dětem a proto, že jí slíbil, že ji již napadat nebude. K fyzickým útokům však dále opakovaně docházelo až v listopadu 2006 byla manželem znovu napadena intenzivně, manžel jí též spálil oblečení a chtěl ji i zabít nožem. Utekla tedy před manželem ke své matce, kde ji však manžel dále hledal, proto se postupně ukrývala u kamarádů až v červenci 2007 odjela ze země. Stěžovatelka v pohovoru též uvedla, že své problémy s manželem se ve vlasti pokoušela opakovaně řešit oznámením na policii. Policie manžela vždy zadržela ale pouze na několik dní. Po návratu jí pak manžel vyčítal, že jej udala a o to více ji bil. Více jí policie ve vlasti nepomohla.

Ve správním řízení byly obavy stěžovatelky ze zacházení ze strany manžela posouzeny žalovaným jako „rodinné problémy s manželem“, které podle názoru žalovaného nepředstavovaly důvody relevantní pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Tomuto odůvodnění v podstatě přisvědčil ve svém rozsudku také krajský soud a dále uvedl, že argumenty žalobkyně stojí pouze na soukromých problémech, které nelze řešit cestou azylového řízení. V obecné rovině lze

přisvědčit závěru žalovaného a krajského soudu, že stěžovatelkou tvrzená hrozba je hrozbou pocházející od soukromé osoby (nikoliv tedy od orgánů veřejné moci ve státě původu). Jak žalovaný tak krajský soud se však již vyhnuli jakémukoli uvážení o dané situaci z hlediska institutů zákona o azylu ve světle aktuální judikatury, především v otázce tvrzeného hrozícího závažného násilí ze strany manžela (soukromé osoby) a rozvedení a osvětlení problematiky relevance potíží pocházejících ze strany soukromých osob ve vztahu k jednotlivým výše zmíněným institutům mezinárodní ochrany. Krajský soud i správní orgán se k otázce postavili explicitně tak, jakoby hrozbu ze strany nestátních subjektů nebylo možno apriori považovat za relevantní z hlediska dvou (výše jmenovaných a popsaných) základních institutů azylového zákona. Na otázku, zda hrozba újmy ze strany soukromých osob může být relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (minimálně pak relevantním momentem při posouzení hrozícího nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu), bylo však opakovaně judikaturou odpovězeno kladně, a to konkrétně např. v rozsudku ve věci č. j. 3 Azs 48/2008 - 57 ze dne 16. září 2008, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„ustanovení o doplňkové ochraně se mohou uplatnit i v případě, kdy naplnění skutkových podstat v něm uvedených je přičitatelné toliko soukromým osobám a kdy se na jejich naplnění veřejná moc vůbec nepodílí či se dokonce děly v přímém rozporu s její vůlí (rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, publ. pod č. 1066/2007 Sb. Nss). ... Souhrnně lze uzavřít, že jak pronásledování, tak i vážná újma může hrozit ze strany státu, resp. organizace, která ovládá stát, jakož i ze strany nestátních původců, tedy soukromých osob. V posléze uvedeném případě je pak třeba prokázat, že stát (strana nebo organizace, která ovládá stát) není schopen nebo ochoten poskytnout před pronásledováním nebo vážnou újmou ochranu, tzn. neučiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy....“* Opakovaně se k této otázce Nejvyšší správní soud vyjádřil stejným způsobem též např. v rozsudku č. j. 6 Azs 74/2009 - 51 ze dne 9. února 2010, kde uvedl: *„Nejvyšší správní soud.... je toho názoru, což je patrné i z jeho předchozí judikatury, že původci pronásledování i vážné újmy ve smyslu zákona o azylu mohou být za určitých podmínek i soukromé osoby. Je tomu tak v situacích, kdy stát není schopen zajistit svým občanům před takovým jednáním soukromých osob ochranu.“* Z předestřené judikatury tedy jasně vyplývá, že hrozba plynoucí pro žadatele ze strany soukromých osob může být za určitých podmínek relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, přinejmenším tedy může a má být zohledněna při hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle zákona o azylu. (Je třeba poznamenat, že v daném případě se jedná o problém domácího násilí. Specificky problematika domácího násilí je důkladně rozebrána v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, kde soud dospěl s odkazem na svou předchozí judikaturu k závěru, že domácí násilí může v konkrétních případech naplňovat znaky pronásledování, či nebezpečí vážné újmy, podle konkrétních okolností případu, zejména však podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.) Žádost tak mohla být jen stěží bez dalšího odbyta jako zjevně nedůvodná, aniž by bylo řádně pojednáno o jednotlivých institutech zákona o azylu vztahujících se (oproti tvrzení správního orgánu i soudu) i na případy, kdy potíže pocházejí ze strany soukromých osob, a zejména aniž by bylo explicitně a přezkoumatelně zkoumána reálná situace v zemi původu z hlediska potíží žadatelky v případě návratu.

Správní orgán ani krajský soud se však jakkoli blíže nezabývali zhodnocením tvrzení stěžovatelky (přinejmenším tvrzení o hrozícím nelidském zacházení a vážné újmě

plynoucí v případě návratu do země původu) ve vztahu k výše uvedeným možnostem a nárokům zákona o azylu. V průběhu celého řízení se nikdo nevypořádal s opakovanými (různým způsobem uplatňovanými) tvrzeními stěžovatelky o hrozbách v zemi původu – tato tvrzení byla přecházena odkazem na soukromý charakter potíží stěžovatelky. Nepřezkoumatelnost je v projednávaném případě dána v první řadě pominutím tohoto žalobního tvrzení, a to zejména ve vztahu k jednotlivým institutům zákona o azylu při zohlednění závěrů výše uvedené judikatury.

K tomu je třeba poznamenat, že v případě, kdy dochází k zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, je správní orgán povinen, resp. oprávněn, ke zkoumání podmínek pro udělení mezinárodní ochrany toliko v tom rozsahu, zda skutečnosti stěžovatelem v průběhu správního řízení uváděné svědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Míra zkoumání zákonných podmínek § 12 a § 14a je tedy poměrně nízká a je limitována tvrzeními žadatele. V daném případě však došlo k úplnému pominutí určité části tvrzení stěžovatelky (z hlediska institutů mezinárodní ochrany alespoň potencionálně relevantních), se kterými se nikdo vůbec nevypořádal, a to ani ve stádiu řízení před správním orgánem, ani v řízení před krajským soudem.

Při postupu podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu (podle kterého byla v daném případě žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná) přitom správní orgán zkoumá, zda žadatelem uváděné skutečnosti nesvědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů azylově relevantních (tj. pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů) nebo z důvodů relevantních pro udělení doplňkové ochrany (tj. důvodné obavy, že v případě návratu do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy). Vážná újma je definována mj. tak, že se za ni považuje mučení nebo *nelidské* či ponižující *zacházení* nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Judikatura přitom nerozlišuje, zda jde o hrozbu pocházející od soukromých osob, či státních orgánů. Hrozbu nelidského zacházení spočívající v týrání, či fyzické likvidaci přitom stěžovatelka jak v řízení před správním orgánem, tak v soudním řízení různým způsobem opakovaně uplatňovala. Žádný z orgánů veřejné moci se jí však nezabýval, ani se k ní nijak nevyjádřil, pouze poukázal na soukromý charakter potíží. Správní orgán přes výše uvedené vyhodnotil žádost jako „*zjevně* nedůvodnou“. Spojení „*zjevně* nedůvodná“ obsažené v § 16 odst. 1 zákona o azylu je nutno chápat jako legislativní termín naznačující intenzitu nedůvodnosti, která by měla dosahovat alespoň základního stupně zřejmosti (očividnosti). Minimálně s ohledem na institut vážné újmy (§ 14a zákona o azylu) při výslovném tvrzení žadatelky o hrozbě vážné újmy v případě návratu se nejeví vyhodnocení o zjevné nedůvodnosti žádosti příliš podloženým, to vše specificky za situace, kdy žalovaný navíc tato tvrzení žadatelky zcela přešel a po skutkové ani právní stránce se k nim nijak nevyjádřil (odbyl je odkazem na soukromý charakter potíží) - co do vyhodnocení z hlediska institutů zákona o azylu o nich pomlčel. Z tohoto hlediska se jeví již rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným, s tím, že by bylo žádoucí na tvrzení žadatelky relevantně a podloženě v rozhodnutí reagovat. Správní orgán zdůvodnění zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné přešel v podstatě obecným konstatováním, že se jedná o záležitosti odlišné od důvodů pro azylové řízení relevantních a že žadatelka nepodala žádost o azyl

ihned po příjezdu do země; ve vztahu k posouzení doplňkové ochrany žalovaný po obšírné citaci právní úpravy konstatoval, že žadatelka hovořila pouze o rodinných problémech a v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možno vážné újmě podřadit. Tyto závěry však vůbec konkrétně ve vztahu k citované právní úpravě a výše uvedené judikatuře nevysvětlil.

Krajský soud svůj závěr o nedůvodnosti žaloby postavil opět pouze na tom, že stěžovatelka netvrdila žádný důvod, který by byl potenciálně relevantní pro poskytnutí mezinárodní ochrany podle § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Přitom však - zejména ohledně doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu - nijak blíže neozřejmil, jaké úvahy jej k vyslovení tohoto závěru vedly, a také zcela pominul námitky stěžovatelky týkající se již nedostatečného odůvodnění rozhodnutí žalovaného v tomto ohledu. Místo vypořádání se s těmito námitkami stěžovatelky krajský soud pouze obecně konstatoval, že žalovaný se řádně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně uvedla a správně a úplně své rozhodnutí odůvodnil. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na svou konstantní judikaturu, stejně jako na judikaturu Ústavního soudu, která opakovaně podtrhuje nutnost řádného odůvodnění rozhodnutí, na které má jednoznačně účastník řízení právo. Podle § 54 odst. 2 s. ř. s. je základní náležitostí rozsudku jeho odůvodnění. O odůvodnění lze hovořit jako o řádném tehdy, pokud obsahuje, čeho se stěžovatel v žalobě domáhal, jak se k tomu vyjádřil správní orgán, stručně jaký v tomto směru byl obsah spisu a jak soud rozhodl, které úvahy jej k rozhodnutí vedly, přičemž soud rovněž uvede, jak aplikoval na danou situaci konkrétní ustanovení, jaké výkladové metody použil a k jakému výsledku dospěl. Pokud soud svým procesním povinnostem nedostál, mohl tím zasáhnout do základních práv stěžovatele na spravedlivý proces a mohl by také založit nerovnost účastníků řízení. V této souvislosti lze také odkázat na bohatou judikaturu. Ústavní soud se vyjádřil k nutnosti řádného odůvodnění soudních rozhodnutí, které je považováno za esenciální podmínku ústavně konformního rozhodnutí vylučujícího libovůli v rozhodování např. v nálezu sp. zn. I. ÚS 588/03, sp. zn. III. ÚS 463/2000, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 20, Praha, C. H. Beck 2001, str. 267; IV. ÚS 564/02, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 30, Praha, C. H. Beck 2003, str. 489 nebo nálezu soudu České republiky ze dne 26. 9. 1996, sp. zn. III. ÚS 176/96. Z odůvodnění rozhodnutí obecného soudu má vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé, takové odůvodnění vyhovuje zákonným hlediskům a v konečném důsledku takové rozhodnutí vyhovuje základním právům účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 242/02 lze na věc v této souvislosti pohlížet i z hlediska zásad spravedlivého procesu, z nichž mimo jiné vyplývá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí odůvodnit, reagovat na uplatněné námitky a vysvětlit jejich případné odmítnutí (např. nález III. ÚS 258/99 [nález č. 148, sv. 16 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu], nález I. ÚS 413/02 [nález č. 4, sv. 29 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu]).

Jak již bylo uvedeno výše, s ohledem na výše naznačené judikatorní chápání obou základních institutů mezinárodní ochrany dle zákona o azylu (které se vztahují i na případy, kdy potíže pocházejí ze strany soukromých osob), se pouhé vyhodnocení žádosti stěžovatelky jako zjevně nedůvodné (s odkazem na soukromý charakter potíží stěžovatelky) provedené žalovaným, navíc bez jakéhokoliv hlubšího zdůvodnění tohoto

postupu, nejeví jako příliš podložené. Již samo rozhodnutí žalovaného se tedy ve světle těchto zjištění jeví jako nepřezkoumatelné. Stejně tak rozhodnutí krajského soudu neobsahuje bližší odůvodnění toho, jakou úvahou se soud řídil, když dovodil, že žalobkyně netvrdila během správního řízení žádnou skutečnost, ze které vyplývá, že by mohla být po návratu do země původu vystavena hrozbě vážné ujmy podle § 14a téhož zákona.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu je stěžovatelkou v projednávaném případě správně uplatněn i stížnostní důvod podle § 103 odst. 1 písm. b), neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je patrné, že mimo nedostatečnosti toho odůvodnění, je také skutková podstata, ze které vycházel správní orgán, v rozporu se spisy. Ze skutečností uvedených ve spise (zejména z pohovoru se stěžovatelkou) vyplývá, že stěžovatelka má obavu z hrozeb závažného násilí plynoucího ze strany manžela po návratu do země původu. Z ustálené judikatury zdejšího soudu (jak bylo uvedeno výše) přitom vyplývá, že hrozba vážné újmy ze strany soukromých osob může být relevantní přinejmenším ve smyslu § 14a zákona o azylu právě v případech, kdy domovský stát není schopen zajistit žadateli ochranu před takovýmto jednáním ze strany soukromých osob. Přesto však správní orgán z tohoto podkladu ve spise dovozuje skutkové zjištění, že stěžovatelka uvádí pouze tvrzení zcela irelevantní z hlediska možnosti poskytnutí jakékoliv formy mezinárodní ochrany (tedy přinejmenším doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu), a proto bez dalšího přezkoumání žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítá postupem podle ust. § 16 odst.1 písm.f) zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy shledal, že kasační stížnost je důvodná a kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, přičemž krajský soud je vázán důvody vyslovenými v tomto rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí v souladu s ust. § 110 odst. 2 s. ř. s.

Stěžovatelce byl k ochraně jejích zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze zástupcem advokát Mgr. Jiří Ostrýt v souladu s ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. V případě takovéhoto ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelky však hotové výdaje ani odměnu za zastupování v řízení u zdejšího soudu nevyčíslil, proto o nich bylo rozhodnuto na základě skutečností zřejmých ze spisu. Po prostudování spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že ve spise je na č. l. 59 založen záznam ze dne 1. 3. 2010 o seznámení se se spisem, které na základě plné moci Mgr. Jiřího Ostrýta, advokáta, uskutečnila jeho koncipientka Mgr. Petra Vopatová v čase od 10.55 hod. do 11.50 hod. Dále bylo zjištěno, že právní zástupce stěžovatelky uskutečnil podáním ze dne 16. 4. 2010, které bylo soudu doručeno dne 19. 4. 2010 doplnění kasační stížnosti na základě výzvy krajského soudu č. j. 46 Az 43/2009 - 63 ze dne 29. 3. 2010. Z toho je tedy zřejmé, že ustanovený zástupce Mgr. Jiří Ostrýt provedl ve věci tyto úkony: převzetí zastoupení, studium spisu, doplnění kasační stížnosti. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za

každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. V projednávaném případě však nebylo zjištěno, že by došlo k poradě s klientem, proto za tento úkon soud nemohl odměnu přiznat. Studium spisu samo o sobě pak není takovým úkonem, za který náleží odměna podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu, soud proto nemohl přiznat ustanovenému advokátovi odměnu za tento zjištěný úkon. Podání písemného doplnění kasační stížnosti z 29. 11. 2007 je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Podle § 9 odst. 3 písm. f) se za tarifní hodnotu v této věci považuje částka 25 000 Kč. Výše mimosmluvní odměny se pak stanoví podle sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů právní služby, které advokát ve věci vykonal (§ 6 odst. 1 advokátního tarifu), přičemž v projednávané věci šlo o jeden úkon právní služby. Sazba mimosmluvní odměny se stanoví podle § 7 bod 5 advokátního tarifu a v projednávané věci činí 2 100 Kč. Kromě mimosmluvní odměny náleží ustanovenému zástupci stěžovatelky též náhrada hotových výdajů podle § 13 advokátního tarifu, a to v projednávané věci za jeden úkon právní služby, která činí dle ust. § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč. Ze spisu nebylo zjištěno, že by ustanovený zástupce stěžovatelky byl plátcem daně z přidané hodnoty. Ustanovenému zástupci stěžovatelky tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2 400 Kč.

**Poučení:** Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu